

Упоредни приказ случајева Хонг Конга, Оландских острва и предлога Србије за решење статуса КиМ

	Хонг Конг	Оландска острва	Косово и Метохија
Основне карактеристике случаја	<ul style="list-style-type: none"> • 1997. враћен под сувереност Кине – после 155 година британске колонијалне власти • Већинско становништво – кинеско (95%) • Сино-британски споразум 1984. из ког проистиче Основни закон ХК 	<ul style="list-style-type: none"> • Након рата између Шведске и Русије, 1808-09. године, Русија припаја Финску и ОО • Већинско становништво – шведско (95%) • Финска постаје независна 1917. године • После 1917. године 96,2% пунолетног становништва потписало петицију за припајање Шведској • 1921. године, Лига народа одлучује да ОО остају под суверенитетом Финске уз висок степен аутономије • Тренутни уставно-правни оквир: Закон о аутономији ОО 	<ul style="list-style-type: none"> • Од јуна 1999. под међународном управом УН (8 година); • Већинско становништво – албанско (81%) • Тренутни уставно-правни оквир: Резолуција 1244 СБ УН, Устав Србије и Уставни оквир привремене самоуправе; • Предлог: међународно гарантован споразум о статусу КиМ, нова резолуција СБ УН, Устав Србије и Устав КиМ; Споразум орочен на 20 година.

<p>Уставно-правна дефиниција територије</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Придржавајући се националног јединства и територијалног интегритета и имајући у виду историју ХК и њену реалност, НРК је одлучила да, по поновном успостављању суверености над ХК, у складу с одредбама члана 31 Устава НРК, успостави ХК као посебну управну област. (Заједничка сино-британска декларација, члан 3.1) • Посебна управна област ХК биће непосредно под влашћу Централне народне владе НРК. Посебна управна област ХК уживаће висок степен аутономије, осим у спољним и одбрамбеним пословима за које је одговорна Централна народна влада НРК. (Заједничка сино-британска декларација, члан 3.2) • Држава може, када је потребно, успоставити посебне управне области. Системи успостављени у посебним управним областима биће прописани законом усвојеним у Свекинеском националном конгресу, у светлу специфичних услова. (Устав НРК, члан 31) 	<p>сходно члану 120 устава Финске</p> <ul style="list-style-type: none"> • Признаје се сувереност Финске над ОО. (Одлука Савета Лиге народа о ОО, члан 31) • Територија Финске је недељива. Националне границе не могу бити мењане без сагласности Скупштине. (Устав Финске, одељак 4 – Територија Финске) • ОО имају самоуправу у складу с оним што је посебно наведено у Акту о аутономији ОО. (Устав Финске, одељак 120 – Посебни статус ОО) • ОО су аутономна, као што је овим прописано. (Акт о аутономији ОО, одељак 1 – Аутономија ОО) • ОО обухвата територију коју има у тренутку ступања овог Акта на снагу, као и непосредно припадајуће територијалне воде, у складу са ступањем на снагу граница територијалних вода Финске. Ако се јурисдикција и сувереност државе [Финске] буде протезала изван [садашњих] граница територијалних вода, јурисдикција и сувереност ОО 	<ul style="list-style-type: none"> • „ ... полазећи од тога да је Покрајина КиМ саставни део територије Србије, да има положај суштинске аутономије у оквиру суверене државе Србије и да из таквог положаја Покрајине Косово и Метохија следе уставне обавезе свих државних органа да заступају и штите државне интересе Србије на Косову и Метохији у свим унутрашњим и спољним политичким односима“ (Устав Србије, преамбула) • „Република Србија има АП Војводину и АП КиМ. Суштинска аутономија АП КиМ уредиће се посебним законом који се доноси по поступку предвиђеним за промену Устава.“ (Устав Србије, члан 182 став 2) • „...Поново потврђујући приврженост свих држава чланица суверенитету и територијалном интегритету СР Југославије и других држава у региону, како је наведено у Хелсиншком документу и анексу 2...“ (Резолуција 1244 СБ УН, преамбула)
---	---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Посебна управна област ХК неопдељиви је део НРК (Основни закон ХК, члан 1) 	<p>такође могу бити проширени, према договору државе и ОО. (Акт о аутономији ОО, одељак 2 – Територија ОО)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • „Потврђујући позивање у претходним резолуцијама на суштинску аутономију и значајну самоуправу за Косово“ (Резолуција 1244 СБ УН, преамбула) • „...устостављање привремене управе за Косово као дела међународног цивилног присуства под којим народ Косова може уживати суштинску аутономију унутар Савезне Републике Југославије...“ (Резолуција 1244 СБ УН, анекс 2, тачка 5)
Надлежности	<ul style="list-style-type: none"> • Искључива надлежност Кине: спољна политика, одбрана, законодавни надзор; • Искључива надлежност ХК: све остало 	<ul style="list-style-type: none"> • Искључива надлежност Финске: спољна политика, одбрана, имиграциона политика пореска политика, законодавни надзор • Подељена надлежност: спољна трговина, кривично и радно право и здравство • Политика сарадње: цивилна заштита • Искључива надлежност ОО: домицилно држављанство, јавни ред и безбедност, успостављање додатних и општинских пореза, колективни уговори радника са ОО, просторно планирање, 	<ul style="list-style-type: none"> • Резервисана надлежност Србије: спољна политика, контрола граница, заштита српског верског и културног наслеђа; • Одбрана: резервисана надлежност Србије која се не примењује на КиМ; • Политике сарадње: монетарна политика, царинска политика • Искључива надлежност КиМ: све остало (буџет, економска политика, пољопривреда, медији, образовање, заштита животне средине, омладина, спорт, фискална политика, унутрашњи

		заштита животне средине, заштита историјске и културне баштине, образовање	послови, здравство, енергетика, инфраструктура, запошљавање...)
Подела власти	<ul style="list-style-type: none"> • ХК има законодавну власт у областима искључиве надлежности, али Свекинески национални конгрес може укинути законе које донесе Законодавни савет ХК. • Кина учествује у избору шефа територије и владе (<i>Chief Executive</i>) • ХК има независтан, потпуно заокружен судски систем. 	<ul style="list-style-type: none"> • ОО имају скупштину и владу • Гувернер ОО представља Финску, именује га председник државе у договору са председником скупштине Оландских острва. • Оландска делегација је заједничко тело Финске и ОО. Решава одређен број спорова • Скупштина ОО има законодавну власт у искључивим надлежностима • Министарство правде Финске, делегација ОО и председник Финске учествују у законодавном надзору 	<ul style="list-style-type: none"> • КиМ самостално бира и уређује своје институције – Србија се не меша; • КиМ има законодавну власт у областима искључиве надлежности КиМ и у другим случајевима утврђеним споразумом; Србија не може мењати или укидати законе КиМ; • КиМ има извршну власт • КиМ има независтан, потпуно заокружен судски систем надлежан за спорове у искључивој надлежности КиМ и у другим случајевима утврђеним споразумом; Прелазни период: надзор ЕУ; међународне судије.
Учешће у установама централне власти	<ul style="list-style-type: none"> • Учешће грађана ХК на општим изборима за Свекинески национални конгрес (посланици у Пекингу) 	<ul style="list-style-type: none"> • Учешће грађана ОО на општим изборима за финску Скупштину (посланици у Хелсинкију) 	<ul style="list-style-type: none"> • Учешће у извршној (МИП) и судској (посебно веће Уставног суда за случајеве уставне жалбе са КиМ) власти
Спољна политика	<ul style="list-style-type: none"> • Кина – субјект међународног права; • У областима у искључивој надлежности, ХК преговара споразуме са другим државама и МО. 	<ul style="list-style-type: none"> • Финска – субјект међународног права • Влада ОО може предложити преговоре о одређеном споразуму одговарајућим државним властима 	<ul style="list-style-type: none"> • Србија – субјект међународног права; • У областима у искључивој надлежности КиМ, КиМ преговара споразуме са другим државама и МО. Припрема

	<ul style="list-style-type: none"> • ХК има самосталне међународне привредне (трговинске, финансијске и монетарне), саобраћајне, комуникационе, туристичке, културне и спортске односе. • У областима у надлежности Кине, ХК није укључен у преговоре и припрему споразума; • ХК – 33 трговинска/привредна представништва у земљама од сопственог интереса; • ХК – члан регионалних иницијатива и МО које то дозвољавају несuverеним територијама; • Кина – пружа дипломатско-конзуларну заштиту свим грађанима; • Министарство спољних послова има канцеларију за везу у ХК; • Статус страних ДКП у ХК – до нивоа генералног конзулата. 	<ul style="list-style-type: none"> • Влада ОО ће бити информисана о међународном споразуму који се тиче надлежности ОО • Ако постоји посебан разлог, Влада ОО може учествовати у преговорима у финској делегацији 	<p>споразума – у консултацијама са Србијом. Србија формално потписује споразуме уз потпис КиМ. У случају позивања Србије на одговорност за неиспуњавање међународних обавеза из надлежности КиМ, КиМ је одговоно <i>vis-a-vis</i> Србије;</p> <ul style="list-style-type: none"> • У областима у резервисаној надлежности Србије, представници КиМ укључени у преговоре и припрему споразума; Србија потписује; • КиМ – трговинска/привредна представништва у земљама од сопственог интереса; • КиМ – члан регионалних иницијатива и МО које то дозвољавају несuverеним територијама; • Србија – пружа дипломатско-конзуларну заштиту свим грађанима; канцеларије за конзуларне послове КиМ у ДКП Србије; • Министарство спољних послова има канцеларију за везу на КиМ; • Статус страних ДКП у Приштини – до нивоа генералног
--	---	---	--

			конзулата.
Политика одбране	<ul style="list-style-type: none"> • Одбрана је у ингеренцији Кине • Кинески гарнизон у ХК 	<ul style="list-style-type: none"> • Одбрана је у ингеренцији Финске • ОО су демилитаризована 	<ul style="list-style-type: none"> • Привремено међународно војно присуство; • Демилитаризација КиМ
Полиција	<ul style="list-style-type: none"> • ХК 	<ul style="list-style-type: none"> • ОО 	<ul style="list-style-type: none"> • КиМ
Контрола граница	<ul style="list-style-type: none"> • ХК 	<ul style="list-style-type: none"> • Финска 	<ul style="list-style-type: none"> • Гранични прелази (копно и аеродроми) – полиција Србије
Монетарна политика	<ul style="list-style-type: none"> • ХК има властиту централну банку и валуту 	<ul style="list-style-type: none"> • Финска 	<ul style="list-style-type: none"> • КиМ има властиту централну банку и валуту; • Постепено усклађивање два система у складу са ЕУ захтевима.
Царинска политика	<ul style="list-style-type: none"> • ХК има властиту царину 	<ul style="list-style-type: none"> • Финска 	<ul style="list-style-type: none"> • Хармонизација два система у складу са ЕУ стандардима • Србија – мониторинг • КиМ има своју царину.
Заштита људских права у последњој инстанци	<ul style="list-style-type: none"> • ХК 	<ul style="list-style-type: none"> • Финска 	<ul style="list-style-type: none"> • Уставни суд Србије; посебно веће за жалбе са КиМ • Ангажовање ЕУ мисије у реформи правосуђа КиМ
Културна политика	<ul style="list-style-type: none"> • ХК 	<ul style="list-style-type: none"> • ОО 	<ul style="list-style-type: none"> • Искључива надлежност КиМ, осим у обнови и заштити српског културног и верског наслеђа – Србија утврђује политику заштите и обнове и спроводи обнову; • Физичка заштита СВКН у сарадњи са међународним војним снагама и КПС.
Европске интеграције		<ul style="list-style-type: none"> • Однос ОО према правном систему ЕУ регулисан је посебним протоколом (Протокол 	<ul style="list-style-type: none"> • КиМ наставља <i>STM</i> до почетка преговора о ССП када се Србија укључује по питањима из

		<p>о Оланду) који је део финског уговора о приступању ЕУ. Тиме, Протокол може да се мења само уз сагласност свих држава чланица ЕУ;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Парламент Оланда је донео одлуку да ОО такође треба да приступе ЕУ; • Влада ОО има право на учешће у припреми позиције Финске пре процеса одлучивања у ЕУ; • У случају непостизања заједничке позиције Финске и ОО, поред позиције Финске пред ЕУ се представља и позиција ОО. 	<p>резервисане надлежности Србије;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Србија и КиМ потписују ССП за КиМ као анекс ССП за Србију; • Даљи процес интеграција КиМ (кандидатура за чланство и преговори о приступању) води се у координацији са Србијом.
--	--	--	--